

Available online at <http://dergipark.gov.tr/iujad>
Inonu University Journal of Art and Design
Faculty Homepage: <http://www.inonu.edu.tr/tr/gsf>

Henri Matisse'in Sanatında Kolaj Tekniğinin Yeri ve Önemi

The Place and Importance of Collage Technique in Henri Matisse's Art

Furkan Öztekin^a, Melihat Tüzün^{b*}

^a Sanatta Yeterlik Öğrenci, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne, 22040, Türkiye

^b Profesör, Trakya Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Edirne, 22040, Türkiye

Article history: Received 27.10.2022 / Accepted 27.12.2022

ÖZET ABSTRACT

1940'lardan itibaren resim sanatına yardımcı bir unsur olarak dahil olan kolaj, modern sanat akımlarının gelişimine katkı sağlayan pek çok sanatçının üretiminde yer almıştır. Sanatsal üretimin çeşitlendiği ve keskin sınırların ortadan kalktığı zamanlarda ortaya çıkan bu teknik, kısa sürede kendine özgü bir dil yaratmayı başarmıştır. Fovizm akımının kurucularından olan Henri Matisse'in de 1941 yılından itibaren eserlerinde kullanmaya başladığı kolaj tekniği, Matisse'in sanatçı kimliğine ve Fovizm akımından günümüze gelişmekte olan üslubuna yeni olanaklar kazandırmıştır. Hayatına ve içinde yaşadığı mekânlara yansıyan kolaj tekniği, Matisse'in görme biçimini desteklemiş ve renk algısına yeni bir yaklaşım getirmiştir.

Bu çalışma, Henri Matisse'in sanat hayatının sonlarına doğru yolunun keştiği kolaj tekniğini ve bu bağlamda ürettiği son dönem eserlerini incelemeyi hedeflemektedir. Henri Matisse'in vefatından sonra sanat dünyasında büyük bir görünürlük elde eden ve klasikleşen "Yüzme Havuzu", "Jazz Serisi" ve "Kilise Vitrayları" gibi eserlerini resim ve kolaj arasındaki ilişki üzerinden incelemeyi amaçlamaktadır. Kompozisyon yöntemi, literatür taraması, arşiv ve internet ortamında doküman analizi gibi yöntemlerden yararlanan bu çalışma, Matisse'in kolaj tekniğini araştıran ve bu bağlamda ürettiği eserleri biyografik öğelerle bir araya getiren kaynaklardan biri olma özelliği taşımaktadır. Yine resim sanatına kolaj tekniği üzerinden farklı bakış açıları edinmemizi sağlayan Henri Matisse gibi öncü sanatçıların eserlerinin biyografilerinden bağımsız düşünülmemeyeceğini vurgulamaktadır.

Collage, which has been involved in painting since the 1940s, has been involved in the production of many artists who contributed to the development of modern art movements. This technique, which emerged when artistic production diversified and sharp boundaries disappeared, succeeded in creating a unique language in a short time. The collage technique, which Matisse, one of the founders of the Fauvism movement, started to use in his works since 1941, brought new possibilities to Matisse's artistic identity and his style that has been developing since the Fauvism movement. It has been a positive development for him to feel freer while working with the collage technique and to overcome the cancer disease he caught in his old age. The collage technique, which reflected on his life and the places he lived in, supported Matisse's way of seeing and brought a new approach to color perception. This article, aims to analyze Henri Matisse's collage technique, where his path crossed towards the end of his artistic life, and the latest works he produced in this context. It aims to analyze Henri Matisse's works such as "The Swimming Pool", "Jazz Series" and "Church Stained Glasses", which gained great visibility in the art world and became classics, through the relationship between painting and collage. This article, which uses methods such as composition method, literature review, archive and document analysis on the internet, is one of the sources that researches Matisse's collage technique and brings together the works he produced in this context with biographical elements. It also emphasizes that the works of pioneering artists such as Henri Matisse, which allows us to gain different perspectives on the art of painting through the collage technique, cannot be considered independently of their biographies.

Anahtar Kelimeler: Matisse, Kolaj, Resim, Kağıt, Fovizm

Keywords: Matisse, Collage, Painting, Paper, Fovism

1. GİRİŞ

20. yüzyıl modern resim sanatının önemli temsilcilerinden ve Fovizm akımının kurucularından olan sanatçı Henri-Émile-Benoît Matisse, 31 Aralık 1869 yılında Kuzey Fransa'nın Le Cateau-Cambrésis kentinde dünyaya gelmiştir. Hukuk bölümünde eğitim almak için bir süre Paris'te yaşayan sanatçı, mahkeme kâtabi unvanını elde ederek hukuk eğitimini sonlandırmıştır. 1890 yılına kadar resim sanatıyla ilgilenmeyen Matisse, geçirdiği bir hastalık nedeniyle hastanede vakit geçirmek için resim malzemelerini kullanmıştır. Bu uğraş sonucunda da uzun soluklu sanat üretimine başlamış ve ilk eserlerini üretmiştir. Ailesinin avukatlık hayallerini gerçekleştirmek yerine 1891 yılında Paris'teki Academie Julian'a giderek çeşitli ressamlardan sanat eğitimi almıştır (Lynton, 2004:379). Sanat eğitimi alırken aynı zamanda Marquet, Charles Camoin ve André Derain gibi değerli sanatçılarla tanışma fırsatı yakalamıştır. Resim

sanatı üzerine incelemelerde bulunduğu sıralarda maddi sıkıntılar çekmeye başlayan Matisse, mekân dekorasyonu gibi zanaat işlerinde çalışmaya başlamıştır (Lynton, 2004:380). Geçici işlerde çalışıp aynı zamanda sanatsal bakışını ve üslubunu yakalamaya çabalarken Post-İzlenimcilerin o dönemki hâkimiyeti sebebiyle renk kavramı üzerine yoğunlaşmıştır. Renk kavramı üzerine yoğunlaşması ve bu problemler üzerinden çıkış yolları araması, sanat hayatının seyri için önemli faktörler olmuştur.

1890'ların sonuna doğru Paul Cézanne ve Paul Signac'ın eserlerini tanıdıktan sonra kendi sanatı hakkında daha keskin yargılara ulaşmıştır (Crepaldi, 2001:40). Bu iki sanatçının üretimlerinden oldukça etkilenen Matisse, karşıt renkleri oldukça güçlü, ışıklı ve saf kullanımıyla Fovizm olarak adlandırılacak olan akımın öncüsü haline gelmiştir. Şapkalı Kadın (La femme au chapeau, 1905), o döneme ait renk denemelerini en net şekilde seçebileceğimiz eserlerinden birisi olmuştur. Madam Matisse'in Portresi (La Raie Verte, 1905) ise Matisse'in renk üzerine olan arayışlarını, olağan dışı renk kullanımını, keskin figür tasvirini, zıt renklerin bir arada kullanımını ve ışık dengesini göstermesi açısından en önemli eserlerinden biri haline gelmiştir (URL-1). Fovizm'in bariz etkilerinden uzaklaştığı dönemde fırça kullanımı daha dairesel, kıvrak ve oval hale gelmiştir. Kompozisyonlarında yalın ve detaylıktan uzak etkiler görülürken renk paleti de aynı anda durgunlaşmıştır. Bu dönemde ürettiği eserlerinin genelinde geleneksel perspektif algısının dışında, iç mekân ve kadın figür tasvirleri yer almıştır. Matisse'in Doğu ve İran minyatür sanatına olan büyük ilgisi, klasik perspektif mantığından uzak olmasına zemin hazırlamıştır (Shahmari, 2014). İlerleyen zamanlarda resimlerinde tekrar fovist izlenimler görülürken renklere olan yaklaşımı ilk dönem işlerine kıyasla daha olgun ve dengeli olmuştur.

Matisse her ne kadar üç boyutlu çalışmalarıyla pek anılmasa da bir dönem heykeller üzerine de yoğunlaşmıştır. Auguste Rodin ile beraber çalışan sanatçı, Afrika kültürüne ait heykel geleneğinden etkilenmiş, soyut ve dışavurumcu bir tavır benimsemiştir. 1950'li yıllara doğru kanser hastalığı ilerleyen sanatçı, bu süreçte kendine yeni bir teknik geliştirmiştir. Guaj boya ile renklendirdiği kağıtları keserek kolaj tekniğinde kompozisyonlar oluşturmaya başlamıştır. Bu kâğıt kesiminden oluşan çalışmaları hayatının son altı yılını kapsamakta ve Matisse'in sanatı üzerine çok fazla fikir vermektedir.

1941 yılında kanser hastalığına yakalandığını öğrenen 71 yaşındaki Matisse, umutsuzluğa kapılıp durgun bir hayat yaşamaktansa üretim halinde olmayı tercih etmiştir. Hastalığından kurtulmak için bir süre tedavi gördükten sonra daha önceleri de bulunduğu Paris'in Nice şehrine yerleşmiştir. İkinci hayat diye nitelendirdiği bu zamanlar, onun için gayet üretken ve yeni işlerin denendiği bir dönemdir (URL-2). Tekerlekli sandalyeye mahkûm olması onun hareket kabiliyetini kısıtlamış fakat bunu sanatı için bir dezavantaj olarak görmemiştir. Yaşı ve hassas sağlığı sebebiyle yağlı boyadan uzak kalmak zorunda olan Matisse, ilk olarak su bazlı pigmentler yardımıyla kâğıtlarını renklendirmeyi başlamıştır. En canlı renklere bürünen bu büyük boyutlu kâğıtları 'cut out' tekniği ile keserek sanat hayatının ilk kolajlarını üretmiştir. Yapraklar, dans eden insanlar, balıklar, yıldızlar ve atlar Matisse'in makasının çalışmasıyla şekil alırken, çocuksu bir heyecanla işleyen elleri onu yeni bir hayata bağlamıştır (URL-2). Kolaj tekniğini ilk denemeye başladığı zamanlar dergi kapağı tasarımları, maketler ve stenciller üzerinden daha grafiksel bir dil kullanmayı tercih etmiştir. Yaptığı sayısız denemeden sonra kolajın dinamiğine alışan Matisse, eski dönem eserlerindeki resimsel dili kolaj tekniği ile yeniden yakalamayı başarmıştır. Hatta Matisse, 1952 yılında verdiği bir röportajda kolaj tekniğiyle yaptığı işlerin vakit geçirmek veya oyalanmak için olmadığını dile getirmiştir. Yine aynı röportajda; "Makasla keserek yaptığım bu eserler yağlı boya eserlerim ile aynı doğrultuda görülmelidir. Bu yeni arayış asla yağlı boya resimlerimin ithamı veya reddi değildir" demiştir (Verdet, 2011).

Görsel 1. Matisse Hôtel Régina'da asistanıyla çalışırken, Nice, 1952

(Fotoğraf: Lydia Delectorskaya)

Her ne kadar kolaj tekniğini Matisse'in hareket kabiliyetinin kısıtlı olmasına ve kanser hastalığına yorsak da renk, kompozisyon, algı ve biçimi yalınlaştırmak amacıyla olduğu da düşünülmektedir (URL-3). 1950'li yıllara gelindiğinde Matisse'in kolajlarında bulunan eforsuz yalınlık, sanat hayatının başlarındaki üslubuyla harmanlanmıştır. Kestiği kâğıt parçalarını asistanları yardımıyla büyük yüzeylere uygulamaya başlayan sanatçı, diyalog merkezli kolektif bir üretime doğru yol almıştır. Matisse'in 2014 yılındaki bir retrospektif sergisinde küratörlük görevi üstlenen Nicholas Cullinan bu süreç için; "Bir sanatçının, mesleğinin son döneminde sadece yeni bir tarz değil, yeni bir araç geliştirmiş olması, inanılmaz bir şey," demiştir (Cullinan, 2014). Bu teknikteki eserler kısa bir zaman dilimine yayılsa da, deneysellikten ve gündelik hayattan beslenerek özgün bir dil oluşturmaya doğru evrilmişlerdir. Bunun yanında Matisse'in Doğu ve İran minyatürlerine olan hayranlığı, resimlerine olduğu gibi kolajlarına da yansımıştır.

2. MATERYAL, YÖNTEM VE BULGULAR

Henri Matisse'in vefatından sonra büyük bir görünürlük elde eden kolajlarını inceleyen "Henri Matisse'in Sanatında Kolaj Tekniğinin Yeri ve Önemi" isimli çalışma, sanatçının hayatının son dönemine eşlik eden kolaj tekniğini en bilinen eserleri üzerinden incelemeyi amaçlamaktadır. Genellikle kâğıtla başlayıp farklı materyallerle ilerleyen kolaj tekniğinin Matisse'in sanat hayatı için dönüm noktası olduğu ve üretimlerine zengin bir üslup kazandırdığı vurgulanmıştır. Yine resim sanatına kolaj tekniği üzerinden farklı bakış açıları edinmemizi sağlayan bu araştırma, Henri Matisse gibi öncü sanatçıların eserlerini daha iyi anlamamızı sağlayıp sanatçının eserlerinin biyografilerinden ayrı düşünülmemeyeceğini vurgulamaktadır.

Henri Matisse'in sanat hayatında kolaj tekniğinin nasıl bir öneme sahip olduğunu inceleyen ve bu tekniğin sanatsal niteliğini araştıran bu çalışma, literatür taraması, arşiv ve internet ortamında doküman analizi ile bir araya getirilen bulgulardan oluşan nitel bir araştırmadır. Henri Matisse'in "Yüzme Havuzu", "Jazz Serisi" ve "Kilise Vitrayları" isimli eserleri bu bağlamda incelenmiş ve sanatçının biyografik öğeleriyle ilişkilendirilmiştir. Sanatçının son dönem eserlerini analiz etmek için öncelikle resim ve kolaj arasındaki ilişki açıklanmış, daha sonra ise kolaj tekniğinin Henri Matisse'in sanat hayatındaki yeri irdelenmiştir. Araştırma kapsamında, sanatçının farklı yıllara yayılan kolaj çalışmalarından örnekler verilmiş ve bu doğrultuda yapılan değerlendirme ve bulgulara sonuç bölümünde yer verilmiştir.

3. JAZZ SERİSİ

Matisse, 1947 yılında "Jazz" adını verdiği yirmiden fazla kolaj ve baskıdan oluşan bir seri üzerinde çalışmaya başlamıştır. Sanatçının yazdığı kaligrafik metinlerin ve el yazılarının da eşlik ettiği bu renkli seri, müziğin ritmini ve notaların tekrarını görselleştirmiştir. Jazz serisinde, Fransız müzikhol ve sirk dünyasından imgeler ödünç alınarak mitoloji ve efsanelere sembolik göndermelerde bulunmuştur (Görsel 2; Görsel 3; Görsel 4). Fransa ve Almanya arasındaki savaşın yarattığı gerilimi hissedebildiğimiz eserlerde, Matisse'in sanat dolu seyahatlerinden izlere de rastlanmaktadır. Aşk, ölüm ve kader gibi kavramlar, Matisse'in otobiyografik anlatılarıyla dengeli ve hareketli bir bütün oluşturmuştur. Canlı renklerle kesilmiş kâğıt

parçalarından oluşan bu serinin adı, hayatın kendisine göndermede bulunması için başta "Sirk" olarak düşünülse de, ritim duygusu daha baskın geldiği için Jazz olarak belirlenmiştir (URL-4).

Görsel 2. Henri Matisse, Ikarus (Icare), Kâğıt kolaj, jazz serisinden, 1947

(Fotoğraf: Centre Pompidou, MNAM-CCI, Dist. RMN-Grand Palais / Jean-Claude Planchet)

Görsel 3. Henri Matisse, Kurt (Le Loup), Kâğıt kolaj, jazz serisinden, 1947

(Fotoğraf: Centre Pompidou, MNAM-CCI, Dist. RMN-Grand Palais / Jean-Claude Planchet)

Görsel 4. Henri Matisse, The Codomas, Kâğıt kolaj, jazz S(Fotoğraf: Centre Pompidou, MNAM-CCI, Dist. RMN-Grand Palais / Jean-Claude Planchet)erisinden, 1947

4. KİLİSE VİTRAYLARI

Çizim ve renk arasındaki uyumsuzluğu ortadan kaldıran bir güç olarak tanımlanan kolaj tekniği, Matisse'in sanat pratiğinde sadece kâğıtlarla sınırlı kalmamış, farklı materyallere doğru da evrilmiştir. Matisse, renkli cam parçalarının birleştirilmesiyle ortaya çıkan vitray sanatını kolaj çalışmalarının bir devamı olarak nitelendirmiştir. O tarihlerde kanser hastalığı sürecinde kendisiyle ilgilenen ve yakın bir arkadaşı Rahibe Jacques, Venice'e yapılacak olan bir kilise için Matisse ile iletişime geçmiştir (Cullinan, 2014:153). Kısa bir süre sonra sanatçı, kilise için eskiz ve kolajlar üretmeye başlamıştır. 1947 ile 1952 yılları arasında büyük bir titizlikle yürütülen bu proje, Matisse'in sanat hayatında ardında miras bıraktığı manevi bir yolculuğa dönüşmüştür.

Su M. Manzi, Matisse'in son dönem eserlerine ve kolajın tekniğinin en olgun hali olan vitray çalışmalarına dair şu ifadelere yer vermiştir;

"Vitray ustası Paul Bony ve kilise rahibi Rayssiguier ile ortak olarak yürütülen bu projenin sonucu Matisse, kilisenin vitrayları, porselen duvar rölyefleri, vazalar alanındaki örtülerin baskısı ve papazın cüppesinin tasarımına kadar kiliseyi baştan sona kendi tasarlamıştır. Kilisedeki işlerin amacı ruhani bir çekim yaratmanın ötesinde, Matisse'in son dönemindeki estetik arayışın dönüm noktası olarak algılanmaktadır. Vence Kilisesi'nin açılışı için hazırlanan kataloğa yazdığı ön yazıda Matisse, tüm sanat hayatı boyunca çizim, desen, renk ve leke dengesinin bir bileşkesini aradığını, fakat bu arayışın en zor kısmının bir öğenin diğer öğelerin saflığının önüne geçmesini engellemek olduğunu belirtmiştir." (URL-3)

'Chapel de Rosarie de Vence' kilisesine ait küçük bir detayı bile kendi sanatsal perspektifiyle yeniden yorumlayan Matisse, bu kiliseyi sanat hayatının ve kolaj tekniğinin en olgun zirvesi olarak tanımlamıştır. (Görsel 5, Görsel 6, Görsel 7) Sanatçı, maalesef kilisenin halka açılmasından 2 yıl sonra 1954 yılında kalp krizi nedeniyle hayata gözlerini yummuştur.

Görsel 5. Chapel de Rosarie de Vence/Matisse kilisesinden genel görünüm

Görsel 6. Henri Matisse, Chapel de Rosarie de Vence/Matisse kilisesinden vitray örneği

Görsel 7. Henri Matisse, Chapel de Rosarie de Vence/Matisse kilisesinden vitray örneği

5. YÜZME HAVUZU

Matisse, 1952 yılının yaz aylarında stüdyo asistanı olan Lydia Delectorskaya ile beraber yüzen ve dalan insanları görmek için Cannes'ta bulunan bir açık havuzu ziyaret etmiştir. Havuzda yüzen insanların hareketlerinden çok etkilenen Matisse, evindeki yemek odasının duvarlarına yüzme havuzu konulu büyük bir kolaj çalışması yapmaya başlamıştır. Yardımcılarından çuval kumaşıyla kaplanmış duvara, yerden yaklaşık 1:30, 2 metre yüksekliğe beyaz kâğıtlar asmalarını istemiştir (Görsel 8, Görsel 9). Daha sonra Matisse, maviye boyanmış renkli kâğıtlardan yüzen insanların ve deniz canlılarının figürlerini leke olarak kesmiştir. Çuvala kaplanmış duvara asılan beyaz kâğıt üzerinde bir armoni oluşturacak şekilde duvara iğnelerle tutturulmalarını sağlamıştır. Sonuç olarak ortaya mavi lekelerden oluşan çok büyük bir mekân yerleştirmesi ortaya çıkmıştır. Beyaz kâğıt üzerindeki mavi formların dinamik dağılımı, Matisse'in en bilinen kolaj eserlerinden birinin doğmasına aracılık etmiştir.

Yüzme Havuzu, 1954 yılına kadar Matisse'in evinin oturma odasında asılı kalmış ve daha sonra yerinden çıkarılmıştır. Parçalar halinde tek tek yerinden çıkarılan bu büyük duvar yerleştirmesi, Paris'e gönderilerek bazı kısımları yeniden onarılmış ve aslına yakın bir çuval kumaşa sabitlenmiştir. 1975 yılında MoMa koleksiyonuna dahil edilen Yüzme Havuzu, canlı ve dinamik yapıyla Matisse'in sanat kariyerindeki en önemli ve ilgi çekici kolaj çalışmalarından biri olmuştur. 1996 yılına gelindiğinde ise eser zamanla yıprandığı ve solduğu için daha fazla sergilenemeyeceğine karar verilmiştir. 1992-1993 yıllarında son derece hassas bir yapıya sahip olan bu eseri restore etmek, korumak ve yeniden sergileyebilmek için titiz bir araştırma süreci başlamıştır. Yüzme Havuzu, dünyaca ünlü koleksiyon ve arşivlerde yerini aldıktan sonra 2008 yılında daha detaylı bir restorasyon işlemine girmiştir. Kâğıtların üzerine sabitlendiği ve zamanla tonunu kaybeden çuval kumaşın onarılması uzun bir süre almıştır. Uzun süren restorasyon işlemi bittikten sonra MoMA ekibi, Matisse'in yemek odasının boyutunda yeni bir mekân tasarlayarak izleyicilerin Yüzme Havuzu'nu kusursuz bir şekilde deneyimlemesini sağlamıştır. Matisse'in oturma odasının duvar yüksekliğine ve eserin ilk asılış şekline sadık kalmıştır (URL-3). Yüzme Havuzu, uzun yıllardan sonra ilk defa 2014 yılında gerçekleştirilen MoMA sergisinde yeniden izleyiciyle buluşmuştur.

Görsel 8. Yüzme havuzu Matisse'in yemek odasında, Hôtel Régina, Nice, 1953

(Fotoğraf: Hélène Adant)

Görsel 9. Yüzme havuzu, The Cut-Outs sergisinden enstalasyon görünümü, MoMA, 2014

(Fotoğraf: Jonathan Muzikar)

6. SONUÇ

Bu çalışma, Fovizm akımının öncülerinden Henri Matisse'in sanat hayatındaki önemli bir yerini kapsayan kolaj tekniğine biyografik ve kapsamlı bir bakış açısı geliştirmeyi amaçlamıştır. Fransız ressam Henri Matisse'in vefatından önceki son zamanlarını kapsayan kolaj tekniği eserleri üzerinden incelenmiştir. Bu incelemenin sonunda, kolaj tekniğinin Matisse'in sanat hayatı için büyük bir önem taşıdığı ve uzun yıllara yayılan üretimlerine yeni bir dinamik kazandırdığı sonucuna varılmıştır. Matisse'in su bazlı boyalarla renklendirdiği kâğıtları keserek resimdeki kompozisyon, renk, biçim, ışık ve denge gibi unsurlara yeni olanaklar kazandırdığı görülmüştür. Sanatçı, resmi oluşturan bu temel unsurlara kolajın dinamik yapısıyla güncel bir yaklaşım getirmiştir. Bu güncel yaklaşımı, kendi resimlerinin reproduksiyonlarını kolaj tekniğiyle üreterek desteklemiştir.

Kolaj tekniği Matisse'in sanat hayatının yaklaşık altı yıl gibi kısa bir süresini kapsasa da, kısa sürede oldukça verimli sonuçlar almasını sağlamıştır. Aynı zamanda bu teknik, yaşadığı hastalık sürecinde Matisse'i hayata bağlayan bir unsur haline gelmiş, kötü zamanlarını üretken bir şekilde geçirerek, hayatına ve sanatına pozitif bir ivme kazandırmıştır. Matisse her ne kadar kolaja grafik bir dile hizmet eden tasarım fikriyle başlasa da, zaman geçtikçe onun sanatsal üslubunun birer parçası haline gelen "Jazz Serisi" ve "Yüzme Havuzu" gibi günümüzde klasikleşen eserlerini üretmesine vesile olmuştur. Sonuç olarak Henri Matisse'in son dönem çalışmaları, kolaj tekniğini günümüz sanatında geçerli ve önemli bir konuma getirmiş ve kendisinden sonra gelen sanatçılara önemli bir referans haline gelmiştir. Kırılganlığı ve geçiciliğiyle anılan kâğıt materyalini odağına alan kolaj tekniği, Henri Matisse'in eşsiz sanatını daha iyi anlamamıza ve biyografisi üzerinden çözümlememize yardımcı olmuştur.

7. KAYNAKLAR

- Crepaldi, G. (2001). Art Book Matisse: Saf Rengin Ustası Matisse. (çev. Sümer Beyza). Dost Kitabevi.
- Cullinan, N. (2014). The Cut-Outs Sergi Bülteni. MoMA Publications.
- Lynton, N. (2004). Modern Sanatın Öyküsü. (Çev.: Prof. Dr. Cevat Çapan, Prof. Dr. Sadi Öziş). Remzi Kitabevi.
- Shahmari, M. (2014). Henri Matisse'in Eserlerinin Minyatürle Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Resim Anasanat Dalı.
- Verdet, A. (2011). Prestiges de Matisse. Page D Arte.

8. İNTERNET KAYNAKLARI

- URL-1, (2016) Matisse'in Renkleri, Sanat Duvarı. <https://www.sanatduvari.com/matissein-renkleri/>
- URL-2, (2014) Matisse'in Makastan Çıkan Kolajları. <http://www.musaigrek.com/2014/05/matissein-makastan-ckan-kolajlar.html>
- URL-3, (2014) Matisse'in Son Dönemi, Kesik Kağıtlar Sergisi. <https://www.artfulliving.com.tr/video/matissein-son-donemi-kesik-kaitlar-sergisi-i-1393>
- URL-4, (2018) Matisse's Jazz Book. <https://emribeiractsblog.wordpress.com/tag/book-arts/>

9. EXTENDED ABSTRACT

Henri-Émile-Benoît Matisse, one of the important representatives of 20th century modern painting art, went to Academie Julian in Paris in 1891 and received art education from various painters. Matisse became the pioneer of what would be called Fauvism, with his strong, luminous and pure use of contrasting colors.

The artist, whose cancer disease progressed towards the 1950s, developed a new technique for himself in this process. He created compositions in the collage technique by cutting the papers he colored with gouache paint (Yıldırım, 2004). Matisse was closely associated with

every field of art, including the last days of his life, and contributed greatly to the periodical development of the art of painting.

Matisse, who had to stay away from oil paint due to his age and sensitive health, first started to color his papers with the help of water-based pigments. He produced the first collages of his artistic life by cutting these large-sized papers with the most vivid colors with the 'cut out' technique. Leaves, dancing people, fish, stars and horses were shaped by the work of Matisse's scissors, while his hands, working with a childlike excitement, connected him to a new life (İğrek, 2014).

By the 1950s, the effortless simplicity found in Matisse's collages is blended with the style of his early artistic life. The artist, who starts to apply the pieces of paper he cuts to large surfaces with the help of his assistants, moves towards a dialog-centered collective production.

Although the works in this technique spread over a short period of time, they evolve towards creating a unique language by feeding on experimentation and daily life. In addition, Matisse's admiration for Eastern and Iranian miniatures is reflected in his collages as well as in his paintings.

Matisse begins work on a series of more than twenty collages and prints, which he calls "Jazz" in 1947. Accompanied by calligraphic texts and handwritings written by the artist, this colorful series visualizes the rhythm of music and the repetition of notes. The Jazz series borrows images from the French music hall and circus world, making symbolic references to mythology and legends.

Matisse, who reinterprets even a small detail of the Chapel de Rosarie de Vence church with his own artistic perspective, defines this church as the most mature and peak point of his artistic life.

His work named *Swimming Pool*, which he worked on the walls of the dining room, is the largest work Matisse worked on while using the collage technique. The work, which was taken to the MoMa archive in 1975, is one of Matisse's most important and interesting paper cut works. It is very lively, moving and one of the works that gives important information about Matisse's paper cutting technique.

It has been seen that Matisse cuts the papers that he colored with water-based paints, giving new possibilities to elements such as composition, color, form, light and balance in the painting. The artist has brought a contemporary approach to these basic elements that make up the painting, with the dynamic structure of the collage. He supported this up-to-date approach by producing reproductions of his own paintings using the collage technique.

The collage technique, which Matisse, one of the founders of the Fauvism movement, started to use in his works since 1941, brought new possibilities to Matisse's artistic identity and his style that has been developing since the Fauvism movement. By adding collage to his mastered techniques such as oil painting, lithography and sculpture, he brought a new dynamic to his art life and enriched his works. The collage technique, which reflected on his life and the places he lived in, supported Matisse's way of seeing and brought a new approach to color perception. Matisse, who reproduces the most known works in his art life with the collage technique and interprets these works as spatial installations, brought a contemporary approach to his long-term art career thanks to collage.

This article, which uses methods such as composition method, literature review, archive and document analysis on the internet, is one of the sources that researches Matisse's collage technique and brings together the works he produced in this context with biographical elements. It also emphasizes that the works of pioneering artists such as Henri Matisse, which allows us to gain different perspectives on painting through the collage technique, cannot be considered independently of their biographies.